

Univerzitet Crne Gore
Fakultet za sport i fizičko vaspitanje
Nikšić

Studijski program
Sportsko novinarstvo III godina

Predmet – Elektronski mediji – Online 1

predmetni nastavnik – Dr sc. Miomir Maroš

Uvod

- **Novi mediji** (danas) označavaju različite oblike sadržaja, načina njegove organizacije, prenosa i prikaza, a odlikuje ih interaktivnost, nelinearni pristup sadržaju dokumenta, digitalizovanost i multimedijalni način prezentacije (tekst, slika, zvuk, animacija, video).

Uvod

- Pojam „novi mediji“ mijenjao se sa svakom novom tehnologijom prikaza, pohrane ili prenosa informacija.
- Fotografski aparat i gramofon bili su novi medij u 19. vijeku, a radio i televizija u 20. v.
- Nijedan stari medij nije ukinuo novi (Mekluan), izum pisma nije ukinuo usmenu komunikaciju, kao ni fotografija smanjila važnost slikarstva.
- Ima primjera da je nova tehnologija ukinula staru – kompjuter pisaću mašinu.
- Tipovi tehnoloških promjena – tranzicijske, transformativne i razarajuće.

ONLINE JOURNALISM

ADVERTISING
PEOPLE
NEWS
NEWSROOMS
INTERNATIONAL
SATIRE
SUED
UNRESOLVED
DEFAMATION
REWRITES
TRADITIONAL
AGGREGATORS
BROADCAST
CONTINUE
PREEMINENT
ACCESS
RELY
DISSENT
CATEGORY
JURISDICTION
CORRESPONDENTS
JOURNALISTS
COMMENT
CONTRADICTING
SPATE
MEDIUM
REPRESENTING
LAW
LEGAL
LIBEL
SLANDER
AUDIENCES
OBJECTED
PREJUDICIAL
EARLY
ANONYMOUS
AMBIGUITIES
ENFORCEMENT
READERS
ISSUES
JOURNALISM
REGIMES
NEWSPAPER
ORGANIZATION
ONLINE
BLOGGERS
SOURCES
WEBSITES
RIGHTS
BLEAKEST

Tipovi tehnoloških promjena

- **Tranzicijske tehnologije** – mijenjaju način obrade sadržaja, prenosa i korišćenja, a to se zbiva uz znanje i pomoć medijske industrije.
- Primjeri razvoja televizije visoke definicije (HD TV) i „štampe na zahtjev“ (*print on demand*) gdje je interes pronađen u mogućnosti prodaje novih uređaja i nosilaca informacija.

Tipovi tehnoloških promjena

- **Transformativne tehnologije** – mijenjaju istovremeno i način distribucije, a utiču i na strukturu sadržaja.
- Medijska industrija prati razvoj, nastoji „ostati u toku“, te priprema reakcije na nove modele za koje nijesu uvijek posve sigurni hoće li i kako opravdati očekivanja.
- Tu se može ubrojiti povećanje kapaciteta prenosa informacija (ADSL i sl), ali i razvoj multimedija i niza mobilnih uređaja.

Tipovi tehnoloških promjena

- **Razarajuće tehnologije** – mijenjaju temeljni poslovni model medija i nailaze na snažan otpor medijske industrije jer su protivne njenim temeljnim interesima.
- Primjeri su pojava Napstera, servis za razmjenu muzike između učesnika mreže, koji je nakon 10 miliona besplatnih kopiranja izazvao sudske sporove zbog zaštite autorskih prava.
- Primjer su i participativni modeli medija koji čine upitnim poslovni model medija, jer sve veći broj sadržaja ispunjava publika – potrošači.

Društvene promjene u informacionom dobu

Ovo što se dešava kod nas posljednjih godina, **Mek Kvejl** je, konstatovao ispitujući promjene koje su se još prije dvadeset godina dešavale u medijskom prostoru u Americi i Zapadnoj Evropi, a to su:

1. Napredak u **informatizaciji društva**, kojeg podstiču stalni tehnološki izumi;
2. Porast **internacionalizacije i globalizacije** ljudskih aktivnosti, što se danas čini već potpunim;
3. Nastojanje **deregulacije** tržišta, za razliku od ranije, kad su to sprečavale nacionalne vlade;
4. Uspon **postmoderne kulture**, koja je više vještačka, čulna i hedonistička.

Promjene u masovnim medijima

One se odražavaju kroz nevjerovatan porast medijske prakse, sa više medija, kanala i većom produktivnošću. Tehničke mogućnosti proizvode medijsko blagostanje, gdje mediji više nijesu zatvoreni u nacionalne granice i pod slabijom su kontrolom političkog sistema. Tome doprinose i međunarodni sporazumi, uvezivanje medijskih korporacija.

- Prisutna je **“intertekstualnost”** masovnih medija – knjiga, novina, nosilaca zvuka, filma, televizije, radija, magazina, koji se preklapaju i jedan drugog “hrane” sadržajima komercijalnog tipa.
- *Osnovni pravci razvoja su –*
- *Ekspanzija i globalizacija*, koje su izazivači i nestabilnosti.
- *Komercijalizacija* je bitna za udaljavanje od javnog finansiranja, ali su njene posljedice po sadržaj i kulturu još uvijek kontroverzne.

Konvergencija

Dvije bitne promjene u organizacionoj strukturi su:

- *konvergencija* između različitih oblika komuniciranja, koji su se oštro ranije razlikovali po svrsi, tehnologiji regulaciji. Sada postoje TV kanali koji ne proizvode vlastiti sadržaj, a telekomunikacije i novine obezbjeđuju audio - vizuelne usluge.
-
- *fragmentacija* vlasništva, menadžmenta, proizvodnje, uređivanja, distribucije i istraživanja.

Konvergencija

- Ključni proces koji je omogućio razvoj novih medija
- „ugrađen“ u *platforme* koje koristimo ili u *kanale* njihove distribucije, a još više i u sve *sadržaje*.
- Još bolji naziv „*digitalna konvergencija*“

Konvergencija

- Moguće je o njoj govoriti iz 3 aspekta:
- MREŽE – polazi se od pretpostavke da će svi načini prenosa nuditi sve usluge i sadržaje
- KORISNIKA – univerzalni konvergentni uređaji omogućiće pristup svim sadržajima i uslugama
- POVEZIVANJA DOSAD RAZNORODNIH SEKTORA – 3C (content, computing, communication) što se upravo događa.

Konvergencija

Konvergencija je rezultat –

- GLOBALIZACIJE I KONCENTRACIJE – mnogi će reći „deteritorijalizacije“, dok sve manji broj kompanija ima u vlasništvu sve više medija.
- DIGITALIZACIJE – konačno je stvoren univerzalni oblik pogodan za prenos i korišćenje u različitim medijima bez gubitka kvaliteta.
- DEREGULACIJE – sredinom 80-tih godina u SAD-u su postepeno ukidani propisi koji su onemogućavali medijskim i drugim kompanijama posjedovanje više vrsta medija, pa su distributeri postali i vlasnici sadržaja, a novinski izdavači počeli osnivati TV stanice i mreže.
- Internet predvodi postupak konvergencije !

Uvod u Online i nove medije

- *Drage kolege,*
- *HVALA NA PAŽNJI !*
- *Miomir Maroš*
- zapis@rtcg.org, miomirm@ac.me